

SLOVENSKÁ REPUBLIKA

UZNESENIE

Ústavného súdu Slovenskej republiky

II. ÚS 298/2010-12

Ústavný súd Slovenskej republiky na neverejnom zasadnutí senátu 24. júna 2010 predbežne prerokoval sťažnosť JUDr. O. M., trvale bytom S., prechodne bytom P., vo veci namietaného porušenia základného práva na súdnu ochranu podľa čl. 47 ods. 3 a čl. 48 ods. 2 v spojení s čl. 12 ods. 1 a 4 Ústavy Slovenskej republiky postupom Okresného súdu Humenné v konaní vedenom pod sp. zn. 20 P 17/2007 a jeho uznesením z 3. septembra 2007, ako aj postupom Krajského súdu v Prešove v konaní vedenom pod sp. zn. 5 CoP 26/2007 a jeho uznesením z 8. novembra 2007 a takto

r o z h o d o l :

Sťažnosť JUDr. O. M. o d m i e t a ako oneskorene podanú.

O d ô v o d n e n i e :

I.

Ústavnému súdu Slovenskej republiky (ďalej len „ústavný súd“) bola 10. mája 2010 doručená sťažnosť JUDr. O. M., trvale bytom S., prechodne bytom P. (ďalej len „sťažovateľ“), vo veci namietaného porušenia základného práva na súdnu ochranu podľa čl. 47 ods. 3 a čl. 48 ods. 2 v spojení s čl. 12 ods. 1 a 4 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej

len „ústava“) postupom Okresného súdu Humenné (ďalej len „okresný súd“) v konaní vedenom pod sp. zn. 20 P 17/2007 a jeho uznesením z 3. septembra 2007, ako aj postupom Krajského súdu v Prešove (ďalej len „krajský súd“) v konaní vedenom pod sp. zn. 5 CoP 26/2007 a jeho uznesením z 8. novembra 2007. Sťažnosť bola odovzdaná na poštovú prepravu 6. mája 2010.

Z obsahu sťažnosti vyplynulo, že sťažovateľ bol účastníkom konania o vydanie predbežného opatrenia vo veci zákazu styku rodiča s maloletým dieťaťom A. M., ktoré bolo vedené okresným súdom pod sp. zn. 20 P 17/2007. V súvislosti s predvolaním sťažovateľa na výsluch sťažovateľ požiadal v priebehu konania okresný súd o ustanovenie opatrovníka z dôvodu, že je úplne hluchý, neovláda posunkovú reč a nedokáže reč odčítať z pier hovoriaceho, ale je schopný normálne rozprávať a vyjadriť sa k veci. Za opatrovníka žiadal ustanoviť advokáta z H. V tom čase neexistovalo žiadne publikované rozhodnutie Najvyššieho súdu Slovenskej republiky (ďalej len „najvyšší súd“), ktoré by upravovalo postup súdu v takejto situácii. Preto v záujme ochrany svojich práv a aby súd správne a objektívne protokoloval prednes strán sťažovateľ požiadal o opatrovníka, nie o právneho zástupcu. Okresný súd jeho žiadosti vyhovel a uznesením zo 4. júna 2007 ustanovil sťažovateľovi zástupcu z radov advokátov JUDr. Š.

Podľa názoru sťažovateľa: „To, že pre majetkové pomery splňal sťažovateľ právo na oslobodenie od súdnych poplatkov, samé osebe nie je ešte dôvod, aby mu súd ustanovil opatrovníka - neopatrovníka, čiže právneho zástupcu v zmysle § 30 O.s.p. Sťažovateľ súdu nikdy netvrdil, že je nespôsobilý hovoriť. Súd mal podľa zákona skúmať či sú splnené podmienky v zmysle § 29ods. 2 Os.p. a § 30 O.s.p. Ak by sťažovateľ potreboval advokáta za účelom poskytnutia právnej pomoci, tak by žiadal o ustanovenie právneho zástupcu a nie opatrovníka... Sťažovateľ vždy uvádzal svoj právnický titul JUDr. a teda súd mal v súlade s § 30 Os.p, skúmať, či na uplatnenie základného práva/ vyjadriť sa, konať ako účastník, podávať návrhy a opravné prostriedky/ potrebuje iného právneho zástupcu. Súd tieto okolnosti neskúmal. Ak by bol sťažovateľvedel o tom, že po ustanovení opatrovníčky-advokátky JUDr. O. Š. už súd nebude konať na verejnom zasadnutí, ale rozhodne neverejne, že mu nikdy rozhodnutia nebude doručovať a opatrovníka bude považovať iba za jeho právneho zástupcu, nikdy by o opatrovníka- nie právneho zástupcu súd nežiadal. Postupom

súdu prvého stupňa, ktorý neskôr nenapravil, ale ešte zvýraznil aj odvolací súd boli porušené práva sťažovateľa nielen podľa O.s.p. ale aj ústavy. Súd konal svojvoľne s úmyslom zhoršiť postavenie účastníka konania. Odňal mu práva a konal voči nemu pre jeho sluchové postihnutie diskriminačne. Sťažovateľ netrpí duševnou poruchou, má známe bydlisko, nie je problém s doručovaním písomností, jedine nepočuje. To však nie je dôvod nato, aby nesmel pred súdom samostatne konať !!!“ V tejto súvislosti sťažovateľ poukázal na rozhodnutie krajského súdu sp. zn. 9 Co 100/2007 z 25. januára 2008, ktorým krajský súd zrušil rozhodnutie okresného súdu č. k. 9 C 120/2006-122 z 25. septembra 2007 o ustanovení zástupcu z radov advokátov sťažovateľovi.

Okresný súd uznesením z 3. septembra 2007 nariadil predbežné opatrenie, ktorým zakázal styk sťažovateľa s maloletým A. M. Proti uzneseniu okresného súdu, ktorým bolo nariadené predbežné opatrenie, podala zástupkyňa sťažovateľa JUDr. Š. odvolanie. Odvolanie bolo podané aj samotným sťažovateľom, ktorý sa o nariadení predbežného opatrenia dozvedel od JUDr. Š. Krajský súd uznesením z 8. novembra 2007 č. k. 5 CoP 26/2007-119 odvolaním napadnuté uznesenie okresného súdu potvrdil.

Sťažovateľ uviedol, že uznesenie okresného súdu o nariadení predbežného opatrenia z 3. septembra 2007, ako aj rozhodnutie odvolacieho súdu o jeho odvolaní proti nariadeniu predbežného opatrenia z 8. novembra 2007 mu nebolo doručené. Okresný súd nedoručil sťažovateľovi ani rozhodnutie krajského súdu z 8. augusta 2007 vo veci jeho odvolania proti uzneseniu okresného súdu, ktorým ustanovil maloletému A. M. kolízneho opatrovníka Úrad práce, sociálnych vecí a rodiny K. (ďalej len „kolízny opatrovník“). Toto rozhodnutie bolo doručené len zástupkyňi JUDr. Š., a to 5. septembra 2007, teda až potom, ako okresný súd 3. septembra 2007 rozhodol o nariadení predbežného opatrenia. Ak 3. septembra 2007 nebolo rozhodnutie o odvolaní sťažovateľa vo veci kolízneho opatrovníka doručené zástupkyňi sťažovateľa, okresný súd nemohol konať vo veci predbežného opatrenia pre nedostatok podmienky konania. V čase, keď sťažovateľ podal odvolanie proti uzneseniu o ustanovení kolízneho opatrovníka, sťažovateľ nemal opatrovníka ani zástupcu, teda ako svojprávny mal právo na to, aby mu rozhodnutie o jeho odvolaní bolo okresným súdom doručené.

Sťažovateľ sa pred podaním sťažnosti domáhal doručenia uznesenia krajského súdu č. k. 5 CoP 26/2007-119 z 8. novembra 2007, ktoré mu okresný súd doručil 30. apríla 2010.

Sťažovateľ navrhol, aby ústavný súd nálezom vyslovil, že postupom okresného súdu v konaní vedenom pod sp. zn. 20 P 17/2007 a postupom krajského súdu v konaní vedenom pod sp. zn. 5 CoP 26/2007 boli porušené jeho základné práva podľa označených článkov ústavy, aby ústavný súd zrušil uznesenie okresného súdu sp. zn. 20 P 17/2007 z 3. septembra 2007, ako aj uznesenie krajského súdu č. k. 5 CoP 26/2007-119 z 8. novembra 2007 a aby prikázal okresnému súdu opäť vo veci konať. Sťažovateľ tiež žiadal priznanie finančného zadosťučinenia vo výške 50 000 €. V rámci požiadavky na ustanovenie právneho zástupcu ústavným súdom navrhol, aby trovy jeho právneho zastúpenia uhradil ústavný súd s tým, že krajský súd bude povinný tieto výdavky štátu nahradiť.

Zo žiadosti sťažovateľa doručenej okresnému súdu 25. mája 2007 vyplýva, že sťažovateľ požiadal okresný súd o ustanovenie opatrovníka z dôvodu, že je hluchý, neovláda posunkovú reč, nedokáže reč odčítať z úst hovoriaceho a pre postulačnú nespôsobilosť. Za opatrovníka žiadal ustanoviť advokáta z H., pričom uviedol, že dôvodom na takýto postup je skutočnosť, že spĺňa podmienky na oslobodenie od súdnych poplatkov. Na základe žiadosti sťažovateľa okresný súd uznesením zo 4. júna 2007 ustanovil sťažovateľovi zástupcu z radov advokátov JUDr. O. Š., čo odôvodnil takto: *„Zo spisu Okresného súdu v Humennom sp. zn. 9C 120/2006 súd zistil, že otec maloletého dieťaťa spĺňa predpoklady pre oslobodenie od súdnych poplatkov a okrem toho je postihnutý poruchou, pre ktorú nie je schopný zrozumiteľne sa vyjadrovať, preto súd rozhodol tak, že mu pre konanie o vydanie predbežného opatrenia vo veci zákazu styku rodiča s maloletým dieťaťom ustanovil zástupcu z radov advokátov a to JUDr. O. Š.“*

II.

Podľa čl. 127 ods. 1 ústavy ústavný súd rozhoduje o sťažnostiach fyzických osôb alebo právnických osôb, ak namietajú porušenie svojich základných práv alebo slobôd,

alebo ľudských práv a základných slobôd vyplývajúcich z medzinárodnej zmluvy, ktorú Slovenská republika ratifikovala a bola vyhlásená spôsobom ustanoveným zákonom, ak o ochrane týchto práv a slobôd nerozhoduje iný súd.

Ústavný súd podľa § 25 ods. 1 zákona Národnej rady Slovenskej republiky č. 38/1993 Z. z. o organizácii Ústavného súdu Slovenskej republiky, o konaní pred ním a o postavení jeho sudcov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o ústavnom súde“) každý návrh predbežne prerokuje na neverejnom zasadnutí bez prítomnosti navrhovateľa, ak tento zákon neustanovuje inak. Pri predbežnom prerokovaní každého návrhu ústavný súd skúma, či dôvody uvedené v § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde nebránia jeho prijatiu na ďalšie konanie. Podľa tohto ustanovenia návrhy vo veciach, na prerokovanie ktorých nemá ústavný súd právomoc, návrhy, ktoré nemajú zákonom predpísané náležitosti, neprípustné návrhy alebo návrhy podané niekým zjavne neoprávneným, ako aj návrhy podané oneskorene môže ústavný súd na predbežnom prerokovaní odmietnuť uznesením bez ústneho pojednávania. Ústavný súd môže odmietnuť aj návrh, ktorý je zjavne neopodstatnený.

Podľa § 53 ods. 3 zákona o ústavnom súde sťažnosť možno podať v lehote dvoch mesiacov od právoplatnosti rozhodnutia, oznámenia opatrenia alebo upovedomenia o inom zásahu. Táto lehota sa pri opatrení alebo inom zásahu počíta odo dňa, keď sa sťažovateľ mohol o opatrení alebo inom zásahu dozvedieť.

Podstatou sťažnosti je tvrdenie sťažovateľa, že postupom okresného súdu, ktorý mu ustanovil opatrovníka – zástupcu z radov advokátov, mu súd odňal možnosť samostatne konať pred súdom. Po ustanovení opatrovníka mu neboli zo strany súdu doručované rozhodnutia, keďže tieto boli doručované už len ustanovenej zástupkyňi. V dôsledku toho sťažovateľ nemal možnosť vyjadriť sa k veci, predložiť listinné dôkazy a konať ako účastník konania. Navyše, podľa názoru sťažovateľa v jeho prípade neboli splnené podmienky na ustanovenie opatrovníka ani na ustanovenie zástupcu z radov advokátov.

Sťažnosť treba považovať za oneskorene podanú.

V danej veci lehota na podanie sťažnosti ústavnému súdu proti rozhodnutiu krajského súdu č. k. 5 CoP 26/2007-119 z 8. novembra 2007 začala plynúť právoplatnosťou tohto rozhodnutia. Uznesenie krajského súdu z 8. novembra 2007 bolo zástupkyňi sťažovateľa JUDr. Š. doručené 28. novembra 2007 a právoplatnosť nadobudlo 29. novembra 2007. Sťažnosť bola odovzdaná na poštovú prepravu 6. mája 2010, teda nepochybne po uplynutí zákonnej dvojmesačnej lehoty podľa § 53 ods. 3 zákona o ústavnom súde.

Neobstojí právny názor sťažovateľa, ktorý odvodzuje zákonnú dvojmesačnú lehotu od dátumu 30. apríla 2010, keď mu bolo okresným súdom doručené uznesenie krajského súdu č. k. 5 CoP 26/2007-119 z 8. novembra 2007. Na základe uznesenia okresného súdu zo 4. júna 2007 bol sťažovateľ v konaní riadne zastúpený opatrovníkom – zástupcom z radov advokátov. Uznesenie okresného súdu zo 4. júna 2007 bolo sťažovateľovi doručené 12. júna 2007 a právoplatnosť nadobudlo 28. júna 2007. Podľa § 31 ods. 1 Občianskeho súdneho poriadku (ďalej len „OSP“) má ustanovený zástupca rovnaké postavenie ako zástupca na základe plnomocenstva pre celé konanie, pokiaľ nebol ustanovený len pre určité úkony. Podľa ods. 2 citovaného ustanovenia OSP ak bol za zástupcu ustanovený advokát, má rovnaké postavenie ako advokát, ktorému účastník udelil plnomocenstvo. Z uvedeného vyplýva, že z pohľadu plynutia lehoty na podanie sťažnosti je bez akejkoľvek právnej relevancie skutočnosť, kedy bolo predmetné uznesenie krajského súdu doručené sťažovateľovi.

Vzhľadom na uvedené skutočnosti ústavný súd rozhodol tak, ako to vyplýva z výroku tohto uznesenia.

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu nemožno podať opravný prostriedok.

V Košiciach 24. júna 2010